

Yrkesintroduktion för baspersonal inom stöd och service för personer med funktionsnedsättning

Guide till webbaserat stöd

Guide till webbaserat stöd

Yrkesintroduktion för baspersonal inom stöd och service för personer med funktionsnedsättning är ett webbaserat stöd på Kunskapsguiden. Där ges en samlad bild av vad som kan ingå i ett introduktionsprogram. Innehållet vänder sig i första hand till dig som introducerar nyanställd baspersonal inom stöd och service för personer med funktionsnedsättning eller planerar för introduktion av nyanställda. Innehållet kan med fördel även användas av handläggare och andra som söker kunskap inom området.

Denna guide informerar om webbstödet i korthet, om struktur och innehåll på Kunskapsguiden och hur det kan användas.

Webbstödet i korthet

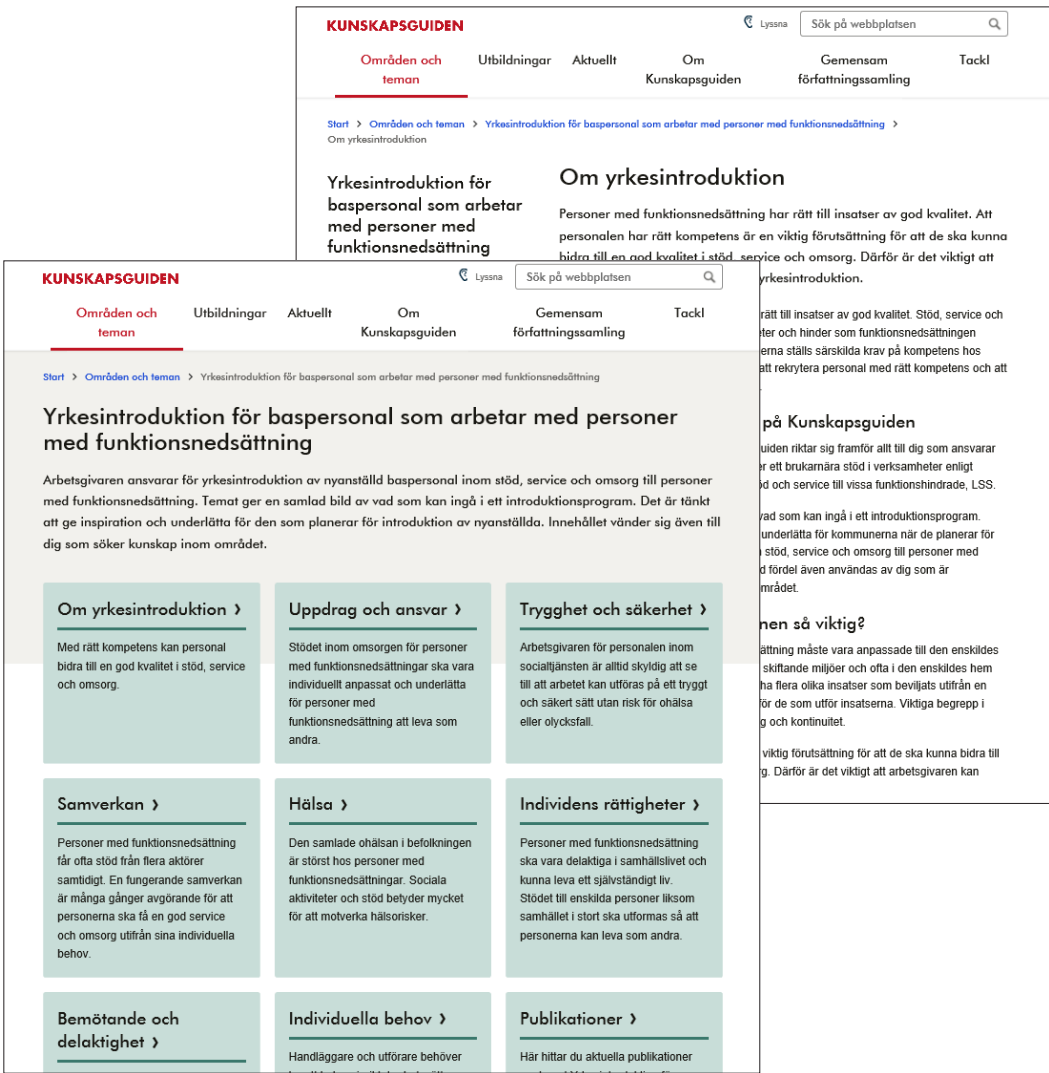
Utgångspunkten för webbstödet är de kunskapsområden som bedöms som relevanta för nyanställd baspersonal. Möjlighet till fördjupning finns genom de kunskapsstödjande produkter som tagits fram av Socialstyrelsen och andra aktörer. Inget färdigt introduktionsprogram är framtaget, utan tanken är att kommunerna ska få stöd och kunna göra anpassningar utifrån de lokala och regionala behov som finns.

Tanken är att webbstödet ska

- inspirera och ge stöd i planeringen av introduktionen av nyanställd baspersonal inom funktionshinderområdet
- underlätta att ta del av den grundläggande kunskap som behövs för att arbeta inom stöd och service för personer med funktionsnedsättning
- ge erfaren personal möjlighet att komplettera och förnya sin kunskap och kompetens inom yrkesområdet
- fungera för baspersonal och handläggare inom andra verksamhetsområden som söker kunskap om funktionshindersfrågor.

Struktur och innehåll utifrån relevanta kunskapsområden

Yrkesintroduktion för baspersonal inom funktionshindersområdet presenteras som ett tema inom området funktionshinder. Temat är strukturerat utifrån åtta olika områden som nås från temats startsida.

Om yrkesintroduktion behandlar vikten av en bra introduktion och ger vägledning om hur introduktionen kan läggas upp. Exempel ges på hur fyra kommuner arbetar med introduktion av nyanställd baspersonal.

Övriga kunskapsområden samlar relevant kunskap om vad ett introduktionsprogram kan innehålla och ger tips om fördjupad kunskap.

Uppdrag och ansvar ger grundläggande kunskaper om centrala lagar och regler som styr både socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens områden som rör personer med funktionsnedsättning. Ett avsnitt handlar om god kvalitet i insatserna där

personalens kompetens spelar en viktig roll. Andra avsnitt handlar om dokumentation samt bestämmelser om sekretess och tystnadsplikt.

Samverkan handlar om vikten av att socialtjänsten samarbetar och samverkar på olika nivåer. Individuell plan, IP, och samordnad individuell plan, SIP, beskrivs som exempel på stöd för samordning.

Bemötande och delaktighet är centrala delar i arbetet med personer som har en funktionsnedsättning och stödet ska bidra till ökat självbestämmande och delaktighet i samhället. Tillgänglighet beskrivs ur flera perspektiv och utifrån olika stöd. Ett avsnitt beskriver att vägen till delaktighet kan se olika ut för var och en.

Hälsa handlar om att sociala aktiviteter kan bidra till en bättre hälsa. Ett avsnitt beskriver vikten av stöd till habilitering och rehabilitering. Ett annat avsnitt handlar om måltider.

Individuella behov handlar om hur den enskildes behov liksom frivillighet och självbestämmande ska styra planering av insatserna. Här beskrivs även kommunikation och hjälpmedel som viktiga faktorer för självständighet och delaktighet.

Individens rättigheter handlar om att personer med funktionsnedsättning ska få rätt stöd för att kunna leva som andra. Ett avsnitt handlar om barns rättigheter och ett annat om vikten av stöd till familjerna. Stöd till anhöriga ingår också i denna del.

Trygghet och säkerhet tar upp vikten av en bra arbetsmiljö och att det ökar säkerheten och tryggheten hos såväl personal som enskilda som tar emot stöd. Olika risker i arbetsmiljön berörs. Ett avsnitt handlar om god kvalitet och bestämmelser om lex Sarah.

Så kan webbstödet användas i praktiken

Introduktion av nyanställd baspersonal kan delas upp i två delar – arbetsplatsintroduktion och yrkesintroduktion. Arbetsplatsintroduktionen handlar om den specifika arbetsplatsen och praktisk information, till exempel hantering av nycklar, larm och brandsäkerhet. Yrkesintroduktionen fokuserar på de olika delarna i yrkesrollen, mötet med den enskilde i verksamheten och personens individuella behov.

Stödet till yrkesintroduktionen på Kunskapsguiden kan med fördel användas vid planering, för att säkerställa grundläggande kunskaper, vid mentorskap och handledning samt uppföljning och återkoppling. Här följer några exempel:

- **Vid planering för själva yrkesintroduktionen av nyanställda.**

Vilka delar bör ingå i introduktionen? Vad behöver den nyanställda ha kunskap om för att kunna utföra arbetet på ett bra och säkert sätt? Här kan innehållet i de olika kunskapsområden som ingår i yrkesintroduktionen ge inspiration.

- **Behöver den nyanställda fördjupa sig i något särskilt utifrån de lokala förhållandena?**

Exempel: Amira är nyanställd vid en daglig verksamhet. Hon har precis avslutat sin utbildning inom vård- och omsorgsprogrammet och gjorde sin praktik på den här arbetsplatsen. I utbildningen ingick en överskådlig genomgång av rutiner för en trygg och säker arbetsmiljö. Nu behöver Amira i samband med introduktionen få information om lyft- och förflyttningsteknik kring de aktuella brukarna på den dagliga verksamheten. Flera brukare har rörelsehinder och använder rullstol och permobil. Amira får inledningsvis ta del av material från Vårdhandbokens webbplats och Arbetsteknik och förflyttningskunskap (se temats del Trygghet och säkerhet). Genom arbetsplatsombudet får hon även gå igenom arbetsmiljöverkets broschyr Belasta rätt – så undviker du skador (se temats del Trygghet och säkerhet). Amira får sedan pröva på lyft och lyftteknik tillsammans med erfaren personal tills hon känner sig trygg att utföra lyften.

- **Säkerställa att personalen har grundläggande kunskaper inom vissa områden.** Till exempel om alternativ kommunikation och kognitiva stöd.

Exempel: Patrik är nyanställd vid ett boende för personer med autism och utvecklingsstörning. Han är utbildad fritidspedagog och har inte tidigare arbetat inom detta yrkesområde. Två av de boende behöver stöd på olika sätt vid kommunikation. Patrik behöver nu ta del av arbetssätt och metoder för arbete med personer som har autism. I arbetssättet ingår också att ha kännedom om kognitiva hjälpmedel och alternativ kommunikation, AKK. Patrik får inledningsvis läsa om kommunikation och titta på en film om AKK. Han tar även del av avsnittet om hjälpmedel (se temats del om Individuella behov). Nästa steg blir att diskutera med stödpersoner för respektive brukare kring de individuella behoven samt ta del av deras genomförandeplaner.

- **Vid uppföljning och återkoppling.** Chef eller mentor/ handledare bör ha regelbundna uppföljningssamtal för att stämma av hur introduktionen fungerar. Webbstödet kan då användas för att hitta relevant kunskap som kanske efterfrågas efter att den nyanställda har arbetat en tid.

Exempel: Eva har arbetat sex månader och berättar vid ett uppföljningssamtal att hon har hört uttrycken IP och SIP nämnas av kollegorna. Eva undrar vad skillnaderna är mellan dessa planer och när de används. Hon får då ta del av beskrivningen om individuell plan, IP, och samordnad individuell, SIP (se temats del Samverkan). Eva tar även del av webbutbildning, film och broschyr som beskriver vad en SIP är.

Webbstödet utgår från Socialstyrelsens allmänna råd, handböcker och andra vägledande material

Webbstödet utgår från Socialstyrelsens allmänna råd om kunskaper hos personal som ger stöd och service eller omsorg enligt SoL och LSS till personer med funktionsnedsättning (SOFS 2014:2). Innehållet utgår även från lagar, föreskrifter, handböcker och andra vägledande material.

Hänvisning till aktuella kunskapsstöd görs i direkt anslutning till det aktuella kunskapsområdets olika avsnitt. Exempel på kunskapsstödjande produkter är:

- Handläggning och dokumentation inom socialtjänsten. Handbok från Socialstyrelsen.
- Stöd till barn och unga med funktionsnedsättning. Handbok från Socialstyrelsen.
- Lex Sarah – Handbok för tillämpningen av bestämmelserna om lex Sarah från Socialstyrelsen.
- Måltider i gruppboheter – Bra matvanor främjar hälsan. Råd från Livsmedelsverket.

Här hittar du det webbaserade stödet om yrkesintroduktion för baspersonal inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Det webbaserade stödet finns på www.kunskapsguiden.se

[Yrkesintroduktion för baspersonal inom stöd, service och omsorg om personer med funktionsnedsättning](#)

Kontakt

För frågor och synpunkter om det webbaserade stödet, kontakta kunskapsguiden@socialstyrelsen.se